

det Materiale, den forrige Minister havde til sin Raadighed, have været for lavt som for højt, og da han, som jeg fremhævede, var en bestemt Modstander af Forslaget, ligger det dog nærmest at forudsætte, at han ikke er gaaet for lavt ned. Men der er det, der er vigtigere, end at strides om dette gamle Punkt, om de 47 Millioner er for højt eller for lavt et Beløb. Jeg glemte før at imødegaa den højtærede Finansministers gentagne Udtalelse, nemlig, at hvis Renten bliver sat saaledes, at den Rente, Tiendeyderen, altsaa Laantageren, skal svare til Staten, + Amortisationen, ikke blev højere end den Rente, som Staten maa yde andre, forsvinder hele Amortisationen, og saa vil hele Tiendeafløsningen falde over paa Staten. Jeg er enig med den højtærede Minister i dette, for saa vidt man indretter Renten saaledes; men jeg har netop ikke udtalt mig for, at man skulde bibeholde den Rente, der staar i Lovforslaget, tværtimod, en af mine Udtalelser er just gaaet i den Retning, at jeg ikke vilde udtale mig om Rentespørgsmaalet, men vilde henvise det til det eventuelle Udvalgs nøjere og nærmere Overvejelse og videre Granskning. Og der tvivler jeg ikke om, at Udvalget vil komme til et saadant Resultat, at de Beløb, Statskassen yder, ville blive amortiserede, og at Rentetabet i alt Fald vil blive ubetydeligt. Det vil jo ikke være let paa Forhaand at vide, hvorledes Resultatet vil blive; thi nu ere vi oppe paa en meget høj Rentefod, men det vil vare en meget lang Række af Aar, inden denne Sag er afviklet, og i denne Tid ville vi rimeligvis atter komme ned i en Bølgedal, hvor Renten atter vil blive lav. Jeg vil altsaa hævde, at paa dette Punkt har jeg intet Standpunkt taget, men vil overlade dette Spørgsmaal til nærmere Drøftelse og Overvejelse i et eventuelt Udvalg, og haaber det bedste Resultat deraf.

Stilling: Det ærede Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg), som nu satte sig, udtalte, at han kunde godt forstaa, at de, der ere fødte „under de røde Tage“, maaske ikke kunde billige denne Lov og i det hele taget ikke kunde stemme for en Afløsning af Tienden. Jeg skal som en af dem sige, at jeg ærligt talt godt kan forstaa, at Tiendeyderne ville være fri for denne Skat, som maaske nok er fordelt paa en lidt ejendommelig Maade, og som efter den Agitation, der er bleven sat i Gang, er bleven endnu mere usmagelig end tidligere. I det hele taget kan man godt

forstaa, at mange, der have Skatter at svare, gerne ville være enten helt fri derfor eller ville have dem nedsatte, men vi, der bo i Købstæderne, have jo ogsaa Grundskatter, der ere fordelte paa en særlig Maade, og som vi kunde ønske at blive af med. Jeg skal blot nævne, at vi næsten i alle Købstæder paa alle Jorder, der ere udskiftede, have en særlig Bygafgift, som hviler tyngende paa dem, det er ogsaa en Skat, som mange kunde ønske at faa en Afløsning for. — Jeg skal dog ikke komme nærmere ind paa hele dette Spørgsmaal, som jo ogsaa er fremstillet fra de forskellige Sider paa en saadan Maade, at der ikke er meget mere at sige derom. Jeg vil kun sige, at vi synes at leve i, eller, jeg synes, at det fra en vis Side stadig siges, at vi leve i Millionernes Tid, og have vi Raad til at afløse denne Skat, vil jeg ogsaa være med til at hjælpe Landbruget til at komme af med den, for at vise Imødekommen imod Landbruget, men jeg vil ikke være med dertil, saa længe der er andre store Opgaver, der paa Grund af, at vi ikke have Raad til det, som det er sagt, forblive uløste. Jeg omtalte forleden Dag Lønningslovene for alle de Statsfunktionærer, som nu i mange Aar have lidt under Dyrtid. Underofficerer, Officerer, Jernbane-, Told- og Postfunktionærer. Endelig har man ikke haft Raad til at ofre det, der er nødvendigt for at bringe vort Forsvar til en saadan Ordning, som af sagkyndige anses for nødvendig. Saa længe Landet ikke har Raad til alt dette, saa længe Rigsdagen i sin Helhed mener, at saadanne Opgaver maa vente, fordi der ikke haves Raad til deres Løsning, saa længe kan jeg ikke være med til at bevilge Millioner til at afløse en Skat, der maaske nu hviler særlig tyngende paa enkelte, men hvis Afløsning dog alligevel kun vil komme de nuværende Tiendeydere til Gavn, der have købt deres Gaarde med den Forpligtelse at yde denne Skat, og derfor ogsaa vide, hvad de i sin Tid ere gaaede ind paa. Medens jeg for at fremme en Skattereform kan strække mig meget langt, vil jeg ikke under disse Forhold kunne stemme for en saadan Lov. Man kan kalde det Prangerpolitik eller Handelspolitik, hvad man vil, men jeg siger: Noget for noget, naar Ven-skab skal holdes. Der er blevet sagt, at det er en Gave til Landet. Jeg vil ikke tale derom, men lad mig have Lov til at sige, at *skal* der ydes en saadan stor, finansiel Afgift til Landbruget, saa maa der ogsaa være Raad til at løse nogle af de Opgaver, som den øvrige Befolkning øn-